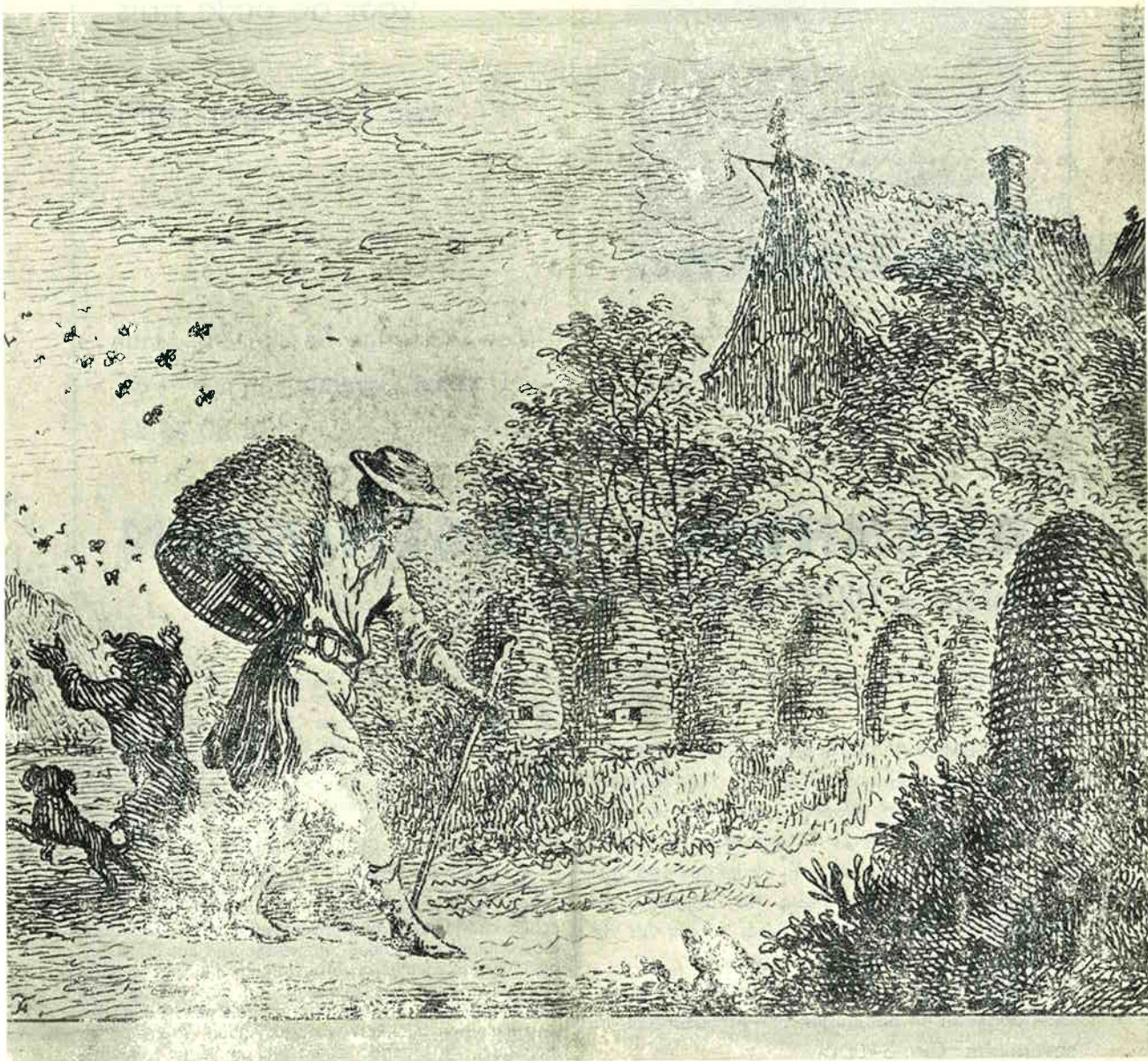

bijenteelt

Maandschrift voor de Bijenteelt

Versijnt maandelijks - Jaargang 73 - No. 3 maart 1971

Officieel orgaan van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland

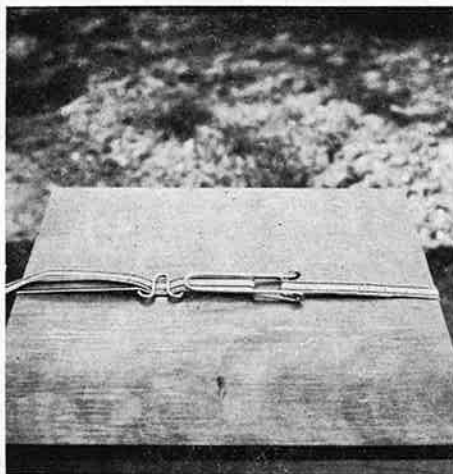
De tijd van reizen komt!

Reissluitingen genoeg?

Deze maand nog

voor de oude prijs

van f 5,50 per stuk!

Een uitvoerige beschrijving vindt

U in het Groentje van mei 1969

blz. 80 en 81

BIJENHUIS - WAGENINGEN

Telefoon 08370-2863 Giro 82.32.76

MAANDSCHRIFT VOOR BIJENTEELT. Adres redactie en administratie: Bijenhuis, Wageningen. Redacteur: G. v. d. Weert, Commissie van Redactie: W. Assink, H. G. Maagendans en Dr. E. van der Velde. De niet van redaktiewege geplaatste artikelen vertolken de mening van inzenders en geven niet altijd het inzicht van de redactie of het hoofdbestuur weer.

Alle stukken aan het Bijenhuis te Wageningen, ook opgaven en betalingen van advertenties en speurbijtjes. Giro 84 68 01.

Bij onze omslagfoto. Onze „Godvruchtige Landman” zegt van de darren „De Hommels, kleiner dan de Koningin, maar groeter dan de Bijen, en zonder angel, gaan ook zelden uit. Deeze passen de koningin op, hebben hun verblijf naast dat der Koningin, en zijn haare mannetjes, bevruchtende de eiertjes, welken zij legt. De eigenlijke Bijen, de kleinste van allen, zijn de gemeene onderdaanen van den staat. Zij zijn zeer verre de meesten in getal, doch van geenerlei geslacht. Haar ligchaam is ongemeen kunstig en geschikt naar haare levenswijze en arbeid. Deeze zijn de werklieden, die alles ten welzijn van het gemeenebest verrichten met onverbeeldlijke vlijt. Het gebeurt niet zelden, dat een Bijz zelfs op den eersten dag haarer geboorte uitvliegt, en, niet bekommerd hoe den weg naar den bijenkorf weer te vinden, voor zich alleen gaat, de bloemen zoekt en, met eene verzameling van was beladen, terugkeert.

Ons klankbord

Afdelingsberichten. Er zijn afdelingen, die regelmatig afdelingsberichten inzenden — voornamelijk in het winterseizoen — en er zijn er die het nooit doen. Daaruit moet — voor wat de laatste categorie betreft — niet de conclusie worden getrokken, dat er in die afdelingen niets omgaat. Zij vinden het eenvoudig niet de moeite waard.

Lijnrecht daartegenover staan die afdelingen, die zoveel waarde aan hun berichtgeving hechten, dat zij boze brieven schrijven, als de berichten van redactiewege worden bekort. Nu is het zo dat het afd. bericht voor de eigen afdeling van weinig belang is. Immers de leden hebben de convocatie met de agenda thuis gekregen, zij weten dus wat er op het programma staat en hebben — hopen we — in grote getale de vergadering bezocht en zo niet, dan zal er in de afdeling toch wel zoveel communicatie zijn dat men het van elkaar hoort. Maar voor de andere afdelingen kunnen deze berichten wel degelijk van belang zijn. Zij kunnen zich spiegelen aan de activiteiten die elders plaats vinden, kunnen daaraan een idéé ontleen voor een bepaald evenement of ontdekken daarin de naam van een spreker, die een interessante avond kan verzorgen dan wel een wijziging in het secretariaat of iets van dien aard. **Bij het samenstellen van een afd. bericht dient men zich te reali-**

seren wat voor anderen van belang is. Zinnen als „De voorzitter opende de vergadering te 8 uur en heette alle aanwezigen bijzonder hartelijk welkom” of „De jaarstukken opgemaakt door respectievelijk secretaris en penningmeester, werden zonder discussie en onder dankzegging voor het vele daarvoor verrichte werk goedgekeurd,” kunnen dus zonder meer worden weggelaten.

Bovendien moet men er zich wel van bewust zijn dat het blad bij de opmaak tot een sluitend geheel moet worden samengevoegd. Het is in het algemeen ongewenst artikelen te onderbreken. Dit kan alleen als het deel van het artikel, dat blijft overstaan, nog van enige omvang is d.w.z. minstens een kolom. Er moet dus wel eens geschipperd worden om een sluitend geheel te krijgen. Zo zal de redacteur b.v. wel eens een foto, die hij graag had geplaatst, moeten laten vallen en als hij enkele regels moet winnen, zal dat uit de afd. berichten komen, zeker als deze onnodig wijdlopieg zijn gesteld.

Het een en ander samenvattende kan worden gezegd: Zend berichten in van die evenementen die propagandistische waarde hebben of over bijzondere gebeurtenissen, zoals de onderscheiding van verdienstelijke leden en stel deze kort en krachtig.

Wenken voor beginners in kort bestek

Op instigatie van de voorzitter van onze afd. Arnhem plaatsen wij gedurende de maanden dat er aan de bijenvolken gewerkt kan worden een „Beginnersrubriek in telegramstijl”. Wij zijn van mening dat een beginnend imker in de eerste plaats een goed bijenboek moet aanschaffen en bestuderen en dat hij daarnaast het meest gebaat is met de steun van een ervaren collega.

Het feit dat de dracht van streek tot streek zo verschillend is en de wisselvalligheid van ons klimaat maken het in feite onmogelijk ongeveer 6 weken van te voren — de kopij moet voor de 10de van voorafgaande maand worden ingezonden — aan te geven welke handelingen onder de heersende weersomstandigheden en op verschillende plaatsen van ons land met succes kunnen worden toegepast. Wij zullen ons dus moeten bepalen tot de grote lijn en wijzen bij voorbaat elk verwijt dat het niet klopte, van de hand.

Voor de maand maart geldt in het algemeen: Afblijven en volken met rust laten. Zich beperken tot waarnemingen aan het vliegpat. Indien de volken koud d.w.z. met weinig bedekking en op meer dan één broedkamer zijn ingewinterd, wat kleedjes bijgeven met het oog op de hogere temperatuur die voor het broed noodzakelijk is.

Bij twijfel aan de welstand van het volk zachte dag afwachten en voorzichtig zonder veel rook of carbol een raam in het midden van de kast oplichten en niet verder dan halverwege naar boven halen.

Bij aanwezigheid van broed, hetzij open of gesloten, kast rustig maar vlot dichtdoen. Indien geen broed wordt gezien hetzelfde meer naar de zijkant doen en wel daar waar de meeste bijen te zien zijn. Het kan zijn dat het volk zoals dat heet „scheef in zijn nest zit”. Is dat het

geval dan het broednest op een geschikte dag in het midden hangen. Daar is geen haast bij. Ingrijpende operaties vroeg in het voorjaar zijn gevaarlijk. Kunnen leiden tot moerloosheid als gevolg van het z.g. „Inballen” van de moer. De kans hierop is in het voorjaar het grootst, reden te meer om de volken dan zo min mogelijk te storen. Indien geen broed wordt gezien op een warme dag het hele broednest inspecteren, zo mogelijk tesamen met een ervaren imker, die kan beoordelen of het nog zin heeft het volk met een ander te verenigen, dan wel dat het beter b.v. op vermoeden van ziekte, kan worden opgeruimd. In maart voeren is niet aan te bevelen. De voorkeur heeft een zo grote naarsvoeding, dat voeren in het voorjaar niet nodig is. Moet u toch voeren wacht dan zo mogelijk tot april.

Bepaal uw lijn voor de zomer. Uitbreiden of niet. Zo ja, van welke volken. In het eerste geval moet u van de volken die voor de uitbreiding bestemd zijn — natuurlijk die volken die het in het afgelopen jaar het best hebben gedaan — in mei zwermen hebben. Bevorder dit door die volken niet te veel ruimte voor het broednest te geven en ze warm ingepakt te houden. Desnoods in april wat voeren, maar alleen dan als er flink stuifmeel binnenkomt. Maak u niet ongerust als er in maart wat minder bijen op de vliegpank komen. De sterfte aan oude bijen overtreft de geboorte van jonge bijen, zodat er een tijdelijke teruggang is. Is het eind maart of begin april werkelijk lekker warm weer, maak dan de bodemplanken schoon, liefst door de ramen vlot in een schone reservebroedkamer over te hangen of bij losse bodems door een reservebodemplank onder de bak te zetten. Dit laatste gaat, door twee man uitgevoerd, zo eenvoudig en snel dat het ook al eerder en bij minder goed weer kan worden gedaan.

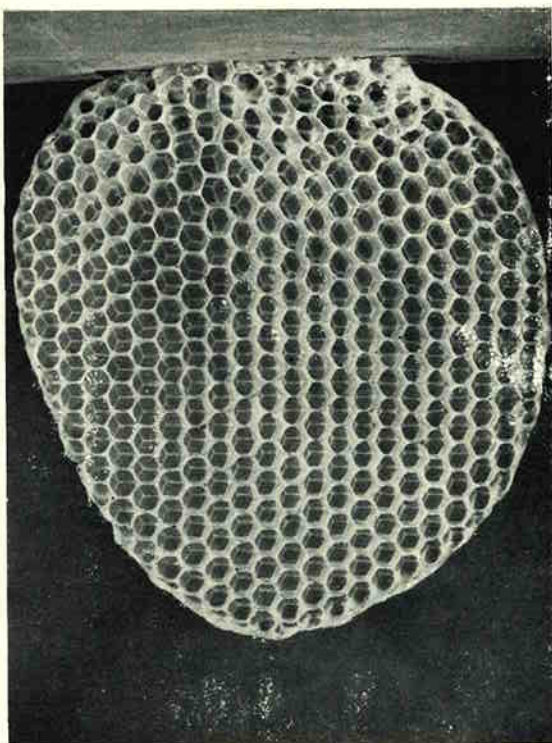
Laat ze bouwen!

In vrijwel alle bijenboeken worden gegevens vermeld over de hoeveelheid honing die het volk nodig heeft om 1 kg. was te produceren. Deze hoeveelheden variëren wel is waar sterk, maar vrijwel alle schrijvers zijn het er over eens dat raten bouwen ten koste van de honingproductie gaat. Logisch gevolg van deze opvatting: Geef het volk zoveel mogelijk uitgebouwde ramen, waaruit vanzelf weer het streven voortvloeide deze ramen zolang mogelijk in bedrijf te houden. Zo af en toe is hiertegen wel stelling genomen, o.a. in de inmiddels definitief beëindigde rubriek van „Willem” waarin werd betoogd niet alleen dat dit niet juist is, maar bovendien dat het volk in zijn natuurlijke ontwikkeling wordt geremd als het geen gelegenheid tot bouwen krijgt en op die remming volgt vanzelfsprekend dan weer een reactie. Deze reactie blijkt thans een vergrote zwerm drift te zijn.

Gelukkig voor „Willem” die uiteindelijk niets anders achter de hand had dan zijn eigen ervaringen uit de praktijk en uit in feite beperkte en amateuristische proeven, heeft de wetenschap zich nu op dit vraagstuk geworpen en Dr. H. Cerimagic uit Serajewo — Joegoslavië, heeft hierover een voordracht gehouden op het laatste internationale congres in München.

Uitgaande van het punt dat de wasproductie voor het vrijbouwende volk een functie is, waarvan het bestaan van het volk afhangt en dat het ouder worden van de raat gelijke tred houdt met de jaarcyclus van het bijenvolk en het voortschrijden en aflopen van de dracht, heeft men een proef opgesteld om te bepalen hoe de reactie van een bijenvolk zou zijn dat in het geheel geen gelegenheid tot bouwen krijgt. Hoe is onder deze omstandigheden de ontwikkeling en de activiteit van het volk?

De proeven werden genomen met twee groepen bijenvolken in 1966 en 1967, waarvoor 10 vol-

ken werden gekozen met koninginnen van dezelfde moeder. Deze volken werden voor het begin van de proef zodanig behandeld dat zij ongeveer van dezelfde sterkte waren. Iedere groep bestond uit vijf volken die ieder ongeveer 3 kg. bijen hadden. De moeren van deze volken waren alle in augustus 1965 geboren. Tijdens de proef werden de volken niet bijgevoerd. De eerste groep — de controlevolken — gaf men zolang kunstraat tot dat de bouwdrift uitgeput was. Zij kregen kunstraat van 14 april tot 28 juni 1966 en van 12 april tot 18 juni 1967. Hierop konden deze volken bouwen en broed verzorgen. Als de broedkamers vol waren werden honingkamers gegeven.

De tweede groep — de proefvolken — waren op dezelfde wijze samengesteld als de controlevolken met dat verschil dat zij zich op twee tot vier jaar oude raten moesten ontwikkelen en gedurende de proef geen kunstraat kregen. Zij konden dus geen was afzetten. Ook deze volken kregen een honingkamer als dat voor de ontwikkeling van het volk nodig was.

Uit de proef bleek dat de controlevolken veel actiever aan het vlieg gat waren en meer stuifmeel binnenbrachten. Deze volken vlogen vergeleken met de proefvolken eerder uit en vlogen ook langer door. Bij de controlevolken zaten geen bijen werkeloos op de kantramen en in de hoeken van de kasten. Daarentegen vorm-

den de bijen van de proefvolken dichte trossen op alle mogelijke plaatsen — tussen de raten en in de hoeken van de kast en dikwijls aan de vliegplank en zelfs aan de deksel, hoewel er in de honingkamer ruimte genoeg was. Dit wettigt het vermoeden dat de bouwbijen' fysiologisch passief en voor het volk van geen nut waren. Ondanks hun groot aantal bleven de bijen die zich in het stadium tussen voedsterbij en haalbij bevonden zonder emplooi in het volk. Aan de hand van het onderzoek bleek er ook t.a.v. van de broedaanzet verschil tussen de beide groepen te bestaan. De proefvolken hadden in het eerste jaar 5.5% en in het tweede jaar 2.7% meer verzegeld broed dan de controlevolken. De honingopbrengst echter was bij de controlevolken (die de kunstraat kregen) in het eerste jaar 5.3% en in het tweede jaar 7.5% groter dan van de proefvolken. Bovendien zwermde in beide jaren één van de controlevolken tegenover 3 resp. 4 van de 5 proefvolken.

Conclusie. Het laten uitbouwen van kunstraat schaadt de honingopbrengst niet, doch verhoogt deze. Het werkt zwermvertragend. Het komt de natuurlijke gang van zaken in het volk ten goede.

Dr. Husnija Cerimagic.
Verslag van het XXII
internationale Bijenteeltcongres.

KOOLZAAD FLEVOPOLDER 1971

Uit een onderhoud met de Directie van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders is tot onze grote voldoening gebleken dat ook in 1971 een behoorlijk areaal koolzaad voor het plaatsen van bijenvolken door de Directie zal worden gereserveerd.

In verband met het voorbereiden van de reisplannen meenden wij er goed aan te doen alvast dit voorlopig bericht aan de imkers door te geven. Zo spoedig mogelijk zullen de definitieve gegevens worden bekend gemaakt.

Imkers of Afdelingen die reisplannen hebben worden verzocht uitsluitend met de heer W. van 't Land contact op te nemen. Aanvragen kunnen vanaf 1 april 1971 worden gedaan bij voorkeur per brief, waarna de bekende formulieren toegezonden worden. De heer van 't Land is elke dag — behalve 's zondags — telefonisch bereikbaar van 17.00 uur tot 18.00 uur. Zijn adres is: Oude Bouwheerstraat 7 te Barneveld.

UIT DE JAAGKIEPS

Bijen en rook

In het voorjaarsnummer 1970 van Bee World vinden we een artikel over bijen en rook. We nemen er het volgende uit over.

Het is in de eerste plaats belangrijk de steeklust van de bijen niet op te wekken, dus kast en raten zonder schokken behandelen, geen bijen inknellen. De onrust, die we bij een paar bijen opwekken, deelt zich gemakkelijk aan het hele volk mee.

Net genoeg rook gebruiken om de bijen rustig te houden. En als men een kast open maakt, de rook eerst minstens twee minuten laten inwerken, anders heeft het geen resultaat.

De redakteur van Scottish (mei 1970) voegt hieraan toe, dat de gegeven rook maar vijf tot tien minuten werkt.

In Blauwe mei 1970 komen niet minder dan tien imkers over dit onderwerp aan het woord. Maar daar gaat het hoofdzakelijk over het beroken van de bijen door niet-rokers. De meeste niet-rokers gebruiken een Dathepijp of een al dan niet automatisch werkende beroker. De bijen worden ook rustig als men een fijne waternevel over ze spuit, zegt een van de schrijvers. Een andere imker vindt, dat tabaksrook beter werkt dan rook van ander materiaal. Hij gebruikt daarom als niet-roker toch maar een sigaret, waarvan hij het brandende uiteinde afknijpt als de bijen tot rust gekomen zijn. Een of twee wolkjes rook zijn meestal wel genoeg, vindt hij.

Uw rubriekschrijver tekent hierbij even aan, dat Nederlandse imkers meestal beginnen met het blazen van wat rook onder de dekplank of onder het dekkleedje, dat ze oplichten.

Amerikaanse en Engelse imkers daarentegen beginnen meestal met het blazen van een paar wolken rook in het vlieggat. Ze wachten dan de voorgeschreven twee minuten en lichten dan pas de dekplank of het dekkleedje op.

BIJENHUIS - WAGENINGEN

TELEFOON 08370-2863 - GIRO 823276

Prijslijst 1971

GENORMALISEERDE SIMPLEXKAST

1. **Bodem** met niet kromtrekkende vliegplank, aan de kast bevestigd met koperen pianoscharnier over de volle breedte f 18,50
2. **Lage buitenrand** voor honingkamer. Vele imkers gebruiken drie lage buitenranden in plaats van twee hoge . . . f 16,50
3. **Hoge buitenrand**, voor broedkamer . . . f 18,—
4. **Broedkamer**, voorzien van draaglijsten f 10,90
5. **Broedkamer**, voorzien van afstandrepen f 12,15
6. **Honingkamer**, voorzien van draaglijsten f 9,90
7. **Honingkamer**, voorzien van afstandrepen f 11,15

VERKOOPVOORWAARDEN

De levering geschiedt ongefrankeerd. Reclames binnen acht dagen. Goederen reizen voor rekening van koper; bij beschadiging late men meteen een verklaring van bevinding opmaken. Levering geschiedt uitsluitend onder rembours.

Samen bestellen is véél voordeliger voor de vracht !

Kortingen: boven f 200,— 5%,
boven f 500,— 10%.
excl. B.T.W.

U BENT WELKOM

op werkdagen van 7.30 tot 12.00 uur en van 1.30 tot 5.00 uur. Zaterdags gesloten.
Adres: Churchillweg 1-3, Wageningen.

8. **Schuin dak**, met zwaar zink f 23,50
9. **Plat dak**, met zwaar zink f 21,—
10. **Reisraam** van zeer solide constructie . . . f 7,50
11. **Separator**, bestaande uit geprofileerde rand met gaasraam en dekplankjes, zover de voorraad strekt f 17,95
12. **Voerbak** **lr. Mommers** (vermelden: simplexmaat), met glas om de bijenruimte af te dekken. Inhoud ongeveer 6 liter. De toegang voor de bijen steeds aan de vlieggat zijde plaatsen ! . . . f 19,25
13. **Dekkleeftje** van zwaar vilt (vermelden: simplexmaat) f 2,75
15. **Dekplank** **Ideaal**. Isolerend board met bijenruimte boven de bovenlatten, draaischijf met grote en kleine voeropening, beide voorzien van geperforeerd zink en nog een voeropening waarop het bordje van de voederballon (nr. 262) past f 6,25
16. **Uitlaatboard** **zonder uitlaat** (vermelden: voor simplex) met bijenruimte onder en boven de ramen f 5,75
17. **Uitlaatbord** **met bijenuitlaat** (vermelden: voor simplex) als boven f 8,25
18. **Reissluiting** f 6,—

SPAARKAST

20. **Broedkamer** met vaste bodem, vliegplankje met koperen pianoscharnier bevestigd over de gehele breedte van de kast, voorzien van draaglijsten . . . f 27,50
21. **Broedkamer** met vaste bodem als nr. 20 doch voorzien van afstandrepen . . . f 28,50
22. **Losse bodem**, voorzien van vliegplankje dat over de gehele breedte met koperen pianoscharnier aan de kast is bevestigd f 18,50
23. **Bovenbak broedkamer**, voorzien van draaglijsten f 21,—
24. **Bovenbak broedkamer**, voorzien van afstandrepen f 22,—

25. **Bovenbak honingkamer**, voorzien van draaglijsten f 17,75
26. **Bovenbak honingkamer**, voorzien van afstandrepen f 18,75
27. **Dekplank**, met bijenruimte boven de ramen f 4,75
28. **Dekkleedje van zwaar vilt**, opgeven: voor spaarkast f 2,75
29. **Reisraam-separator**, met aanvliegpankje voor het bovenste volk, geen afzonderlijk reisraam nodig f 11,75
30. **Voerbak Ir. Mommers**, uitvoering als nr. 12, opgeven: voor spaarkast f 19,25
31. **Dak**, met zwaar zink f 19,25
32. **Uitlaatboard zonder uitlaat**, met bijenruimte boven de ramen, opgeven: voor spaarkast f 5,75
33. **Uitlaatboard met uitlaat** als nr. 32, opgeven: voor spaarkast f 8,25
- Kastverbinders voor spaarkast**, zie nr. 87
34. **Reissluiting** f 6,—

ZESRAMER

40. **Zesraamkastje**, zonder ramen, dak of toebehoren f 19,—
41. **Reisraam voor zesramer** f 7,—
43. **Voerbak Ir. Mommers**, uitvoering geheel als nr. 12, opgeven: voor zesramer f 14,75
44. **Dak voor zesramer**, met zwaar zink f 15,75
45. **Dekkleedje van zwaar vilt**, opgeven: voor zesramer f 1,90

DRIERAAMS KONINGINNETEELTKASTJE

Voldoet aan de eisen voor het Koninginneteeltstation Schiermonnikoog. Bij het sluiten van de vliegopening krijgt het volkje automatisch lucht.

50. **Broedkamerformaat**, met zinken dak, zonder ramen of kleedje f 19,75
51. **Honingkamerformaat**, met zinken dak, zonder ramen of kleedje f 16,75
52. **Bijpassend dekkleedje van zwaar vilt**, opgeven: voor drieramer f 1,50

De koninginneteeltkastjes zijn voorzien van afstandrepen, ook op de bodem, zodat de raampjes tijdens het transport rotsvast zitten.

RAAMPJES, AFSTANDBLIKJES ENZ.

60. **Broedkamerramen met zaagspleet** f 0,52
61. **Broedkamerramen zonder zaagspleet** f 0,47
62. **Honingkamerraam met zaagspleet** f 0,52
63. **Honingkamerraam zonder zaagspleet** f 0,47
64. **Ideaalraam broedkamerformaat** f 0,70
65. **Ideaalraam honingkamerformaat** f 0,70
- Ideaalramen kunnen uitsluitend worden gebruikt voor gewapende kunstraat. Bij het inzetten heeft men alleen maar een hamer en spijkertjes nodig.
66. **Afstandblikjes**, per stuk 5 cent, per 100 stuks f 4,—
67. **Verkleinblok dieraams**, broedkamerformaat f 4,90
68. **Verkleinblok tweeraams**, broedkamerformaat f 3,75
69. **Blind raam**, broedkamerformaat. Vervang vóór het afvoeren de buitenste ramen door een blind raam. Voorkomt schimmelen en de voergordels boven het volk worden breder, dus minder kans op wintersterfte f 2,60

70. **Voerraam voor droge suiker**, broedkamerformaat f 2,60

CREOSOOT KASTBESLAG

80. **Creosoot**, geel per bus van 1 liter f 5,25
81. **Creosoot**, groen, per bus van 1 liter f 5,25
- Creosoot verduurzaamt het hout, bladdert niet en hoeft bij het overschilderen niet te worden afgekrabd.
82. **Draaglijsten**, per paar f 0,95
83. **Afstandrepen**, per paar f 1,75
84. **Niet kromtrekkende vliegplank** van hout, voor simplexkast, met daaraan reeds bevestigde koperen pianoscharnier over de volle breedte f 4,10
85. **Vliegplankschroefhaak** voor simplex f 0,20
86. **Pianoscharnier**, 40 cm, massief koper f 1,75
87. **Kastverbinders voor spaarkast**. Wij leveren ze met de bijbehorende schroeven, per stuk f 0,55
88. **Houten vliegplankwervel**, voor spaarkast f 1,—
89. **Kastcijfers**, per stuk f 0,20

VOOR HET BEHANDELEN VAN VOLKEN

100. **Bijenveger**, oersterke kwaliteit f 2,25
101. **Raampjeslichter met schraapmes**, ons eigen bekende fabrikaat f 2,25
- 101a. **Raampjesbeitel**, zeer geschikt voor spaarkasten f 3,25
102. **Raampjesgreep Simplex** f 4,75
103. **Raampjestang Alberti** f 4,50

SUPER KUNSTRAAT

110. **Broedkamerformaat voor ramen met spleet**, per kg f 11,—
 111. **Broedkamerformaat, voor ramen zonder spleet**, per kg f 11,—
 112. **Honingkamerformaat, voor ramen met spleet**, per kg f 11,—
 113. **Honingkamerformaat, voor ramen zonder spleet**, per kg f 11,—
 115. **Gewapende super kunstraat**, broedkamerformaat, per kg f 13,80
 116. **Gewapende super kunstraat**, honingkamerformaat, per kg f 13,80
- Gewapende super kunstraat kan alleen worden gebruikt in Ideaalramen nr. 64 en 65.

INZETTEN VAN KUNSTRAAT

120. **Raampjesdraad**, klos van ongeveer 100 gram f 1,20
 121. **Raampjesdraad**, klos van ongeveer 250 gram f 2,30
 122. **Gaatjesapparaat met afstandbeugel en tafelklem**. Eenmaal ingesteld komen alle gaatjes op de juiste plaats. De naald komt automatisch naar boven om desgewenst de metalen oogjes op te nemen, zie nr. 127 en 128 f 17,10
 124. **Gaatjespriem (els)** f 1,10
 125. **Spoorwielletje met kolf**, voor het insmelten van draad in de kunstraat als men dat niet elektrisch doet met nr. 129 f 3,25
 126. **Gietlamp Blitz**, in geheel nieuwe koperen uitvoering f 12,—
 127. **Metalen oogjes**, per 100 stuks f 0,70
 128. **Metalen oogjes**, per 1000 stuks f 4,55
- Deze oogjes voorkomen het insnijden van de draad in het hout, kunnen met nr. 122 automatisch in de gaatjes worden aangebracht.

129. **Elektrische kunstraatsmelter**, transformator. Nooit de pennetjes tegen elkaar leggen, het kan doorbranden van de wikkeling tot gevolg hebben! . . . f 25,—
131. **Spleetopener**, spalkt de spleet van raampjes met zaagspleet open voor het opnemen van de kunstraat . . . f 1,90
132. **Insmeltplankje**, broedkamerformaat . . . f 1,80
133. **Insmeltplankje**, honingkamerformaat . . . f 1,75

MOERHUISJES, VANG-, MERK- EN INVOERKOOITJES

140. **Moerhuisjes**, het bekende model van plastic, roestvrij . . . f 0,25
141. **Regina plastic koninginnevangoetsel**. U zuigt de moer van de raten zonder haar aan te raken, drukt haar voorzichtig met de schuimplastic stamper tegen het merknetje om haar te merken en te knippen . . . f 7,95
143. **Buisje met schuimplastic stamper en merknetje** . . . f 3,95
144. **Koninginnevanger Clips** („draglinemodel”) . . . f 2,90
145. **Koninginnevanger Ideaal**, geheel van glas . . . f 3,25
- Met beide laatstgenoemde apparaten vangt u de moer om haar binnenshuis te merken en te knippen.
147. **Genummerde merkplaatjes**, 100 stuks en flesje lijm . . . f 2,90
148. **Flesje lijm**, afzonderlijk . . . f 0,50
149. **Merkgarntuur Eckhardt**, vanouds bekend doch nu met genummerde plasticvellen in vijf kleuren, ponsje en flesje lijm . . . f 10,50
150. **Amerikaans verzend- en invoerkooitje**, over de hele wereld in gebruik . . . f 1,35

MERKKLEUREN

Merkkleuren, jaren eindigende op 1 en 6: zilver; 2 en 7: goud; 3 en 8: rood; 4 en 9: groen; 5 en 0: blauw.

BEROKER, DATHEPIJP, CARBOL

160. **Blaasbalgberoker**, ons eigen bekende fabrikaat en véél goedkoper dan elders . . . f 13,95
161. **Automatische beroker Vulkan**, met veerwerk en hevel voor in- en uitschakelen, loopt een kwartier . . . f 27,75
- In bovengenoemde berokers gebruikt u als rookverwekker een rolletje golfkarton.
163. **Dathepijp met kogelventiel**. De rook kan niet in het blaasroer dringen . . . f 13,75
- In de Dathepijp gebruikt u goedkope tabak als rookverwekker.
165. **Grote fles carbol** . . . f 1,50
166. **Carbollah**, bedekt de hele kast, houdt de geur lang vast . . . f 1,75
- Uw carbollah bewaart u het beste in een vijfponds honingemmertje nr. 243.
167. **Lachgaspillen** per pak . . . f 1,50

KAPPEN, SLUIERS, HANDSCHOENEN

Wij maken alle kappen en sluiers zelf, de kwaliteit is niet te evenaren.

170. **Imkerhoed**, u steekt hem in uw binnenzak, hij springt open als u hem eruit haalt; licht, zonwerend en ideaal voor gebruik bij sluier . . . f 5,90
171. **Bijenskap van grijs linnen**, met vizier en pijpgat . . . f 7,50

172. **Bijenskap van wit linnen**, met vizier en pijpgat . . . f 7,50
173. **Sluier van tule**, met vizier en pijpgat . . . f 7,50
175. **Vizier met pijpgat** . . . f 3,25
176. **Imkershandschoenen van leer**, de allerbeste. Maten: groot, middel en klein, per paar . . . f 12,—

PARA DOODT DE WASMOT

182. **Flacon Para**, 300 gram . . . f 1,85
- Nr. 182 is een pondsflacon. Voor het gebruik schroeft u er het deksel met gaatjes op. Na het gebruik vangt u dat door een deksel zonder gaatjes. Dit is de goedkoopste manier! Gebruiksaanwijzing op iedere flacon.

KONINGINNEEROOSTERS, DARREROOSTERTJES

190. **Zinken koninginnerooster**, aanbevolen voor spaarkast . . . f 5,20
191. **Draadrooster**, aanbevolen voor simplexkast, niet te overtreffen kwaliteit . . . f 5,—
192. **Darreroostertje** voor bevruchtungskastje, voorgeschreven voor Schiermonnikoog . . . f 1,50

SLINGERS EN ONDERDELEN

200. **Tweeraams tafelslinger**, zonder onderstel, voor twee broedramen of twee honingramen, met deksel en snijkraan. De door kleine imkers meest gebruikte slinger, neemt weinig plaats in . . . f 190,—
201. **Drieraamslinger** op stevige poten, voor drie broedramen of zes honingramen, met wormwielaandrijving, teruggedrukrem en vrijloop, snijkraan en deksel . . . f 250,—
202. **Vierraamsslinger**, geheel als nr. 201 maar voor vier broedramen of acht honingramen in één slingerang . . . f 275,—
203. **Snijkraan voor slinger of honingtank**, om aan te solderen, de allerbeste kwaliteit . . . f 14,75
204. **Snijkraan voor slinger of honingtank**, als nr. 203 maar om op slinger of tank te schroeven . . . f 15,—
205. **Drijfwerk voor honingslinger**, zonder vrijloop en teruggedrukrem . . . f 51,50
207. **Kogel voor slinger** waar de korf op draait . . . f 0,95

VOOR DE HONINGGOOGST

Zie voor uitlaatborden bij de betreffende kast.

210. **Bijenuitlaat** . . . f 2,50
211. **Ontzegelbak**, met stander voor acht ontzegelde raten . . . f 34,—
213. **Ontzegelvork**, roestvrij stalen naalden in kunsthars handvat . . . f 5,75
214. **Ontzegelmes** van de beste kwaliteit . . . f 6,—
215. **Kolbtoestel** voor het slingerbaar maken van heidehoning. Het apparaat heeft meer dan 50 vernikkelde pennen precies op elafstand . . . f 34,—
216. **Ericaborstel**, vervangt voor de kleine imker een kolbtoestel . . . f 13,50
217. **Dubbele honingzeef** van ons bekende model . . . f 9,80
218. **Kaasdoek** voor het zeven van honing, 75 x 75 cm . . . f 1,40
219. **Honingspatel**, voor het uitscheppen van gekristalliseerde honing, oersterk en roestvrij, zolang de voorraad strekt . . . f 10,40

FLACONS, HONINGEMMERS

233. **Inlagen voor bokalen**, per 100 stuks . . . f 1,20

238. **Omniaflacon** met plastic opdrukdeksel, in het glas de inscriptie „geen statiegeld“, sierlijk model, per doos van 24 stuks, inclusief doos f 6,—
239. **Plastic opdrukdeksel voor Omniaflacon**, voorzien van ons verenigings-embleem per 100 stuks f 4,—
240. **Monsterflacon** 50 gram, met schroefdeksel en inlage, per stuk f 0,25
241. **Monsterflacon** 100 gram, met schroefdeksel en inlage, per stuk f 0,25
243. **5-ponds honingemmer** f 1,50
244. **10-ponds honingemmer** f 2,—
245. **25-ponds honingemmer** f 3,25
246. **50-ponds honingemmer** f 5,50
247. **Raathoningdoosje** met cellofaanvenster en bedrukt met aantrekkelijke tekst, per 10 stuks f 2,75

HONINGETIKETTEN

215. **Etiket in kleurdruk**, inhoud 450 g. per 100 stuks f 2,80

VOEREN

260. **Plastic voeremmer**. Men vult de emmer met droge suiker, giet er daarna zoveel koud water op dat het 1 cm onder de rand staat, bevestigt het deksel met de bijgeleverde klemmen en keert de emmer snel om. Het bronzen voerrooster in de deksel boven de voeropening van de kast plaatsnemen. Oplossen in warm water niet meer nodig f 6,—
261. **Glazen voederballon**, inhoud 1 liter f 1,70
262. **Plastic bordje voor voederballon**, roest niet f 1,20

Voor voerbakken systeem I. r. Mommers zie men bij de betreffende bijenkast. De voederballon kan o.m. worden gebruikt op de dekplank Ideaal, zie nr. 15.

KORVEN EN KORFBENODIGDHEDEN

270. **Ronde korf**, oerstek f 16,50
272. **Schepkorf** f 13,—
273. **Oognagels**, per stuk f 0,10
274. **Korfkrammen**, smeedwerk f 0,60
275. **Eerste snit pitband**, de beste kwaliteit, per kg f 4,75
276. **Vlechtnaald** f 2,25
277. **Pakje salpeterlapjes** f 0,70
278. **Pakje zwavellapjes** f 0,70
279. **Korfmes** f 3,90

KONINGINNETEELT

281. **Teeltdopjes** van het bekende model f 0,40
282. **Celvrohmhoutje**, voor kunstmatige koninginnecellen f 0,70
283. **Arrestkooitje Zander**, het nieuwste model met plastic venster f 2,25
284. **Teeltlat**, met openingen voor de teeltdoppen f 0,50
285. **Stuifmeelkam** f 2,50

Voor koninginneteeltkastjes, zie nrs. 50 en 51.

TEGEN NOSEMA

290. **Nosemac**, het beste in het voorjaar te gebruiken. Buisje met 15 tabletten f 5,40
291. **Nektapoll** f 3,90

DRUKWERKEN

300. **Kastkaarten**, 10 stuks f 2,—
303. **Honingfolder in kleurendruk** met verantwoorde tekst, per 100 stuks f 4,—
304. **Spaar de bijen**, aanplakbiljet om op bomen en hekken in de buurt van uw volken aan te brengen, per 10 stuks f 1,60
306. **Donateurskaarten** voor afdelingen, per 100 stuks f 10,—

WERKTEKENINGEN

310. **Normaalblad**, werktekening simplex-kast f 10,—
- De werktekening van de **spaarkast** vraagt u aan bij de rijksbijenteeltconsulent te Tilburg door overschrijving van f 1,— op diens giro 1 11 02 62.
- Werktekening **zesraamskastje**: Groentje 1956.
- Werktekening **bevruchtigingskastje Lohuis**: Groentje 1952 en 1959.
- Zelf een **waspers maken**: Groentje 1952.
- Zelf een **zonnewassmelter** maken: Groentje 1953 en 1956.
- Werktekening **observatiekast**: Groentje 1958.
- De gewenste jaargang van het Groentje (Maandschrift voor Bijenteelt) kunt u lenen bij: Bibliotheek Landbouwhogeschool, Generaal Foulkesweg 1, Wageningen.

MEUBELWAS

In de kleuren wit, geel en rood. Bevat véél was, daardoor uiterst zuinig in het gebruik.

320. **Pot** f 1,50
321. **Emmertje bevattende 1½ kg** f 8,25
- Steeds de gewenste kleur opgeven!

SPELDJES, BROCHES, INSIGNES

Geen prullen, maar werk van een edelsmederij.

330. **Verzilverde bij als dasspeld** f 2,60
332. **Verzilverde bij al broche** f 2,60
334. **Verenigingsinsigne, verzilverd** f 2,60

BOEKEN OVER BIJEN

346. **Prof. de Wilde**: Veredeling van de honingbij (overdruk) f 1,25
347. **Dr. de Boer**: Samenstelling en eigenschappen van Nederlandse honing (overdruk) f 1,25
348. **H. v. Gool**: Bijenhouden met succes f 14,50

ZELF KAARSEN MAKEN!

350. **Pit voor kaarsen**. Leg een vel kunst-raat op een warme plek. Rol het op met de pit in het midden. Ruikt lekker en brandt lang. De knoop, die wij in de pit leggen duidt de boven (aansteek)kant aan.
- Voor kaarsen tot 3 cm dik, nr. 5, per meter f 0,50
- Voor kaarsen tot 5 cm dik, nr. 10, per meter f 0,60

WIJ BETALEN VOOR:

- Ruwe raat** van goede kwaliteit, per kg f 1,60
- Ontzegelwas** van goede kwaliteit, per kg f 2,50
- Zuivere was** van goede kwaliteit, per kg f 6,—
- mits u ze ons **franco** toezendt. Voor zendingen boven 25 kg betalen wij de vracht.
- Betaling direct na controle van uw zending.

WIJ VERWERKEN UW ZUIVERE WAS

- tot kunstraat, per kg, voor f 3,—
- mits u de zuivere was franco toezendt.

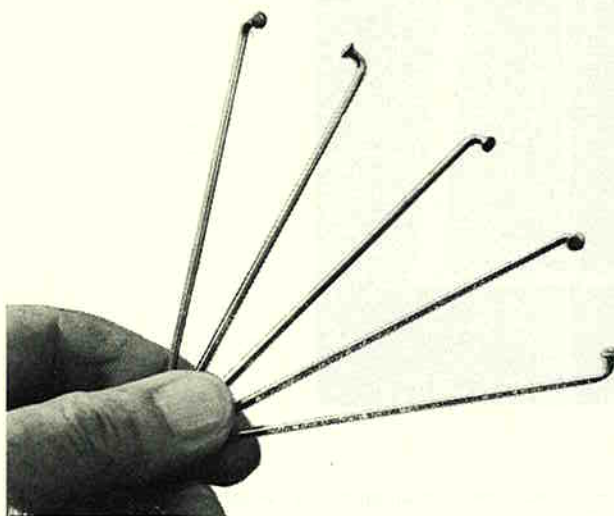
WIJ KOPEN UW HONING

mits deze ons franco wordt geleverd en hij voldoet aan de eisen van de Warenwet. Wij zenden u gaarne de nodige melkbussen toe.

Betaling direct na controle van uw zending.

Prijns nader overeen te komen.

Raampjes draden met fietsspaken!

Reeds in 1967 heb ik, na er drie jaren lang proeven mee genomen te hebben, de imkers op een bijtentoonstelling te Schwerin met fietsspaken bevestigde kunstraat laten zien en ook op deze wijze bevestigde kunstraten nadat ze door de bijen waren uitgebouwd, schrijft Prof. Dr. Grethe Meyerhoff in GKZ december 1970. De ontvangst was niet zo enthousiast, schrijft zij, maar nu deze methode ook elders wordt toegepast wil ik die graag voor de imkers uiteenzetten.

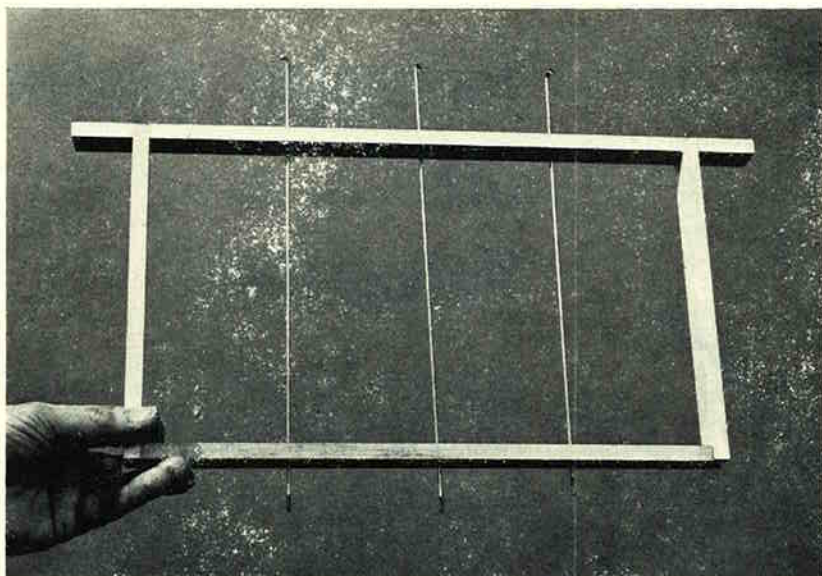
Het draden van raampjes met al het daaraan verbonden gepruts en de tijd die het neemt, zat me eigenlijk al van het begin van mijn imkerloopbaan af dwars, het stond me tegen, waarom weet ik zelf niet. De gedachte dat ik dit gehate werk ieder jaar zou moeten doen vervulde me met tegenzin en zo kwam het, dat ik naar andere manieren zocht om kunstraat te bevestigen. Nadat ik er verscheidene had uitgeprobeerd en weer verworpen, probeerde ik het met fietsspaken, met als gevolg dat er al sedert jaren op mijn stand niet meer raampjes worden gedraad omdat ik met de fietsspaken volledig tevreden ben.

De methode is zo eenvoudig als het maar kan. In de bovenlat en in de onderlat maak ik drie gaten van 3 tot 5 mm doorsnede, dat hangt ervan af hoe dik de spaken zijn. De gaten moeten zó zijn, dat zich in ieder gat gemakkelijk twee spaken laten schuiven, maar dat ze weinig speelruimte in de gaten hebben. De kunstraat moet namelijk tussen twee spaken worden vastgeklemd. Eerst steek ik in iedere twee gaten één spaak. Op die drie spaken wordt de kunstraat gelegd. En dan wordt het tweede stel spaken daaroverheen geschoven zodat de kunstraat er tussen geklemd zit. Al naar de vaardigheid en de routine van de imker vraagt dit werk een of twee minuten.

Als de bijen met het uitbouwen beginnen ziet de raat er in het begin niet zo aantrekkelijk

uit. Tussen de spaken is dan de kunstraat wel normaal uitgebouwd maar op de spaken bouwen de bijen hechtcellen en soms doen de bijen er zelfs de eerste tijd niets aan. Maar dat is niet altijd zo, een volk dat werkelijk bouwdrift heeft bouwt de kunstraat ook normaal uit. Maar als de bijen de uitgebouwde kunstraat eenmaal in gebruik nemen dan ziet die er al beter uit. Op zijn laatst in het volgende jaar is zo'n raat niet of nauwelijks meer te onderscheiden van op de normale wijze gedrade ramen, hoewel we er rekening mee moeten houden dat de hechtcellen op een paar plaatsen zichtbaar blijven.

Waarom vond deze methode nu zo weinig ingang in Schwerin? Wel, misschien omdat de met fietsspaken bevestigde raten direct na het uitbouwen niet het beeld van de „mooie” raten geven dat vooral de oudere imkers zo belangrijk vinden. Ik beken graag dat mij dat niets kan schelen. Ons bijenhouden is immers toch al belast met een heleboel van die nevenkarweitjes, berekeningen hebben uitgewezen dat het werkelijke werken aan de bijen maar weinig uren per jaar in beslag neemt. Hoe meer we van deze prutskarweitjes, waarvan het raampjesdraden niet het kleinste is, bevrijd raken, destemee tijd winnen we voor het werkelijke werken aan de volken, ja, destemee volken kunnen we zelfs houden. Moeten we ons dan werkelijk ophangen aan zulke kleinigheden als het „mooie” aanzien van de raten? Is het werkelijk zo erg dat

er over de spaken hechtcellen worden gebouwd?

Samenhangend met die hechtcellen, die overigens geenszins regel zijn, had men er bezwaar tegen dat die hechtcellen niet bebroed werden. Inderdaad worden zelfs normale cellen, die op de fietsspaken worden gebouwd, soms niet met eitjes belegd, wat overigens ook voorkomt met normaal gedrade ramen. Ik kan hierop alleen maar antwoorden dat mijn volken door de fiets-spakenmethode niet zwakker geworden zijn, zo nodig krijgen ze een broedraat meer en daarmee is het verlies opgeheven.

Een verder bezwaar vond men het, dat men met de fietsspaken de bijen teveel metaal aanbod en dat metaal niet bij de bijen past. Wel, mijn imkerkollega's weten dat ik niet van dergelijke speculaties houd. In zulke gevallen raadpleeg ik altijd de bijen zelf. Omdat ik bij het gebruik van fietsspaken nog nooit en in geen enkel geval een nadeel of schade aan het volk heb kunnen vaststellen, noch in de winter, noch in de zomer, moet ik daaruit logisch het gevolg trekken dat de bijen het bezwaar van de imker niet delen maar dat ze de metalen staafjes zonder bezwaar in hun leven opnemen. Ik zie dus niet in waarom ik op theoretische gronden zou afzien van de verlichting van mijn werk, die de fietsspaken mij bieden.

Verder werd gezegd dat de aanschaf van de fietsspaken geld kost. Dat is een punt, dat we inderdaad in het oog moeten houden. We kunnen de volgende berekening maken:

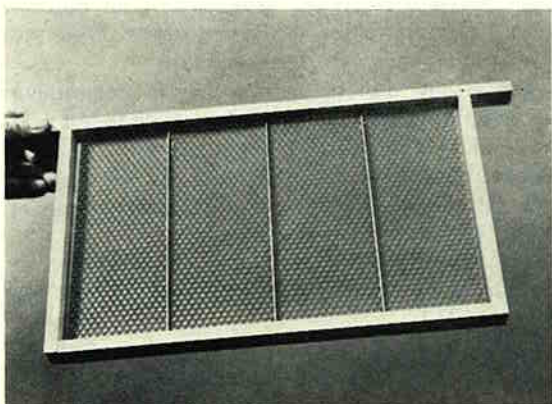
Voor een raam heeft men zes spaken nodig die samen 0,18 Mark kosten. Geven we elk volk per

jaar zes kunstraten, dan kost dat 36 spaken die samen 1,08 Mark kosten. Meestal worden eens in de drie jaar alle raten van een volk hernieuwd. Van elke raat krijgen we dus na drie jaar de voor die raat gebruikte spaken terug. Per volk moet ik dus voor drie jaar rekenen op 3,24 Mark. Maar dat is een aanschaffing voor één keer omdat ik na drie jaar bij het uitsnijden der raten telkens weer de nodige spaken vrij krijg. Nieuwe aanschaf is dan niet meer nodig, behalve natuurlijk als er eens eentje verloren gaat. Mijn imkerkollega's zullen toegeven dat 3,24 Mark per volk niet onoverkomelijk is als men daarmee een belangrijke, arbeidsbesparing bereikt.

Opgemerkt zij verder nog dat we in het begin voor één maal wat extra werk hebben: de spaken moeten op lengte worden gemaakt. Voor mannenhanden is dat geen zwaar werk want als men een beetje kracht gebruikt knipt men de spaken met een tang gemakkelijk af. Wij, vrouwen, spelen dat vaak niet klaar. Ikzelf geef met een vijl even een merkje op de plek waar de spaak moet worden afgekort, dan doe ik hem in de bankschroef en ik vijl wat verder en ten slotte breek ik met een paar klopjes met de hamer het overtollige gedeelte eraf.

Hoewel het niet noodzakelijk is kan men de breuk nog met een paar halen met de vijl gladmaken. Dit werk behoeft men echter maar één maal te doen en dan zijn de spaken onbepaald bruikbaar. Ook de in de raampjes gemaakte gaten kunnen we telkens weer gebruiken.

Om de spaken uit een oude raat te halen pakt men een spaak met een tang vast en draait hem eenmaal of een paar maal om en trekt hem er-

uit. De raat wordt daarbij niet beschadigd. Als men gezonde volken op zijn stal heeft kan men de spaken met het beetje was dat daar nog aan vast zit, zonder ze schoon te maken opnieuw gebruiken, de bijen bouwen bijzonder goed over deze reeds van was voorziene spaken heen. Als men bijenziekten op zijn stal heeft kan men de spaken echter beter even in kokend water schoonmaken.

Samenvattend kunnen we zeggen: het is mogelijk het tijdrovende draden der raampjes en het insmelten door middel van het spoorwiel of het elektrisch insmelten te vervangen door de kunstraat in de raten vast te klemmen met fietsspaken. Dikwijls worden de raten in het begin onregelmatig uitgebouwd maar dat wordt gedurende het gebruik door de bijen zodanig gekorrigeerd, dat ze niet of nauwelijks te onderscheiden zijn van gedrade ramen. Volken met een goede bouwdrift bouwen de kunstraat normaal uit maar als de bouwdrift niet sterk is, is de bouw dikwijls onregelmatig. De op de spaken gebouwde cellen worden dikwijls niet belegd.

Nadat ik de methode zes jaar lang uitgeprobeerd heb, hebben zich tot nu toe geen nadelen voorgedaan, noch door de in het begin onregelmatige uitbouw, noch doordat in de cellen op de spaken geen eitjes worden gelegd. Het voorzien van de raten van een heel volk met fietsspaken vraagt een uitgaaf van 3,24 Mark. Als enig aanvullend apparaat heeft men een platbektang nodig. (De door Prof. Meyerhoff genoemde prijzen zijn uitgedrukt in Oost Duitse Marken, vert.)

De lezer schrijft

TWEE ZWERMEN WERDEN BIJEENGEVOEGD

Het navolgende gebeurde:

Op een afdelingsvergadering werd met nadruk betoogd: „Als je een paar zwermen betrekkelijk kort na elkaar schept, kan je ze rustig bij elkaar voegen. De koninginnen zoeken wel uit, wie de baas (of bazin) zal worden van het verenigde volk. De sterkste overwint toch ?”

Maar als ze dan eens even sterk zijn ?

Enfin, het was al vaker met succes uitgevoerd. Zelf hebben we 't op de cursus meegemaakt dat de leermeester ook 2 volken — die elk een koningin rijk waren — bijeenvoegde.

Dit lijkt mij niet gewenst en ook niet zonder risico.

Nu maakten wij het navolgende mee:

Een olijke imker kreeg op een moment zoveel zwermen op te bergen dat hij „ruimtegebrek” kreeg. Geen nood. Hij ging het „onderwijs”, dat hij in de wandelgangen van de afdelingsvergadering had opgevangen, in toepassing brengen. Hij mikte twee zware zwermen bijeen en zei: „Ze zoeken het wel uit”! Geen herrie in de keet en geen slachtoffers. Ergo: hij had een zwaar volk in de kast. Dat was prettig.

Doch nu verder:

Na verloop van tijd opende hij z'n kast en controleerde zo'n 20 ramen. Wat een openbaring! Wat een eitjes! Allerwege trosjes eitjes in één cel. En larfjes.

Wat een abnormale verwarde toestand. De schrik sloeg hem in de benen. Doch wat moest er gebeuren. We hebben meermalen in onze bladen gelezen dat er praktisch niet veel te redden valt wanneer er een stelletje werkbijen aan de leg is. Een raat met eitjes inhangen zou geen gunstig resultaat opleveren. Samenvoegen van dit sterke volk evenmin. Er werd besloten radicaal raat voor raat voor de kasten (er stonden nog een tiental volken op de stal) af te schudden. De ledige kast dan opbergen en de nog bruikbare ramen in sterke volken plaatsen.

Aldus is geschied. Het drama verliep verder vrij goed. Bij het inbedelen vielen niet zoveel slachtoffers. En de imker bleef er gezond bij, wat ook een belangrijke factor is. Hij was wel een ervaring rijker geworden. Geen 2 volken samenvoegen, wanneer in elk volk nog een koningin aanwezig is. Dan eerst een koningin verwijderen. Doet men dat niet, dan kunnen 2 volken tegelijk verloren gaan, want zeer waarschijnlijk hadden de twee moeren elkaar vernietigd, al kan er ook een andere oorzaak zijn. Intussen, een gewaarschuwd man kan er z'n voordeel mee doen.

Noot redactie

Als er eierleggende werkbijen in het volk zijn, dan is dat volk daar zo tevreden mee, dat ze op een raat met ingehangen bevruchte eitjes, geen redcellen aanzetten.

G. v. d. Leeden.

WIE HELPT MIJ UIT MIJN DROOM?

Uitgaande van de **huidige maten** van de simplex broed- en honingramen, en de daarbij aangepaste kasten, komen er bij mij verschillende vragen op, waar ik géén goed antwoord op kan vinden. Hoe zijn ze toch aan deze maten gekomen? Zijn ze genomen omdat zij in de praktijk goed voldeden, of omdat zij in de handel het meest voorkwamen, of omdat de ene schrijver aannam dat de andere schrijver waar hij de gegevens van overnam, het wel zou weten, of is het misschien een prestige kwestie geweest om zich toch maar te doen gelden?

Wat ook de reden mag zijn, het is mij niet duidelijk waarom er niet betere kansen zijn benut.

- Waarom niet de oren van het bovenste latje van de ramen 3 cm i.p.v. nu $3\frac{1}{2}$ cm, want dan zou de totale lengte $42\frac{1}{2}$ zijn geworden.
- Waarom de ruimte tussen 2 ramen niet 1,85 cm i.p.v. nu 1,8 cm.
- Waarom het aantal raampjes niet op 11 gebracht i.p.v. nu 10 stuks.

Wanneer c. (11) wordt vermenigvuldigd met b. (1,85) dan wordt dat $11 \times 1,85$ is 20,35 cm of afgerond **20,5 cm**. wanneer er 11×2 cm voor de breedte van de latjes is bij opgeteld (binnenmaats).

Lengte en breedte wordt dan precies gelijk voor de binnenkant van de kast! Deze geeft dan dus een vierkant te zien en het voordeel daarvan is, dat je de warme en de koude overwinteringsmethode afwisselend kunt toepassen bij de kasten met losse bodem.

Maar bovendien kan bij gebruik van 2 broedkamers ook het zwermen beter in de hand gehouden worden n.l. door telkens wanneer er zich zwermneigingen voordoen de toestand in de kast op eenvoudige wijze te verstoren door de bovenste kamer $\frac{1}{4}$ te draaien.

Als wij er vanuit gaan dat een koningin z.m. een bolvormig nest vormt, dan is (gelet op de hoogte van ons broedraam) een aantal van 7 ramen het beste.

Natuurlijk moet er de mogelijkheid zijn om een reserve aan honing op te slaan en daar dienen dan die andere drie ramen voor.

Maar waarom dan van de evenredigheid afgeweken en 2 ramen voor de ene kant en 1 raam voor de andere kant. Met een aantal van 11 was ook dat beter opgelost.

Nu nog een opmerking uit de praktijk, n.l. wij weten allen wel dat voor een goed volk eigenlijk 10 ramen te weinig is en 20 ramen teveel (tenzij het een bijzonder goed jaar met goede dracht is).

Een tussenvorm is 10 broedramen en daarboven 10 honingramen als broedruimte. Maar dat voldoet slecht i.v.m. het omzetten.

„Beter wat, dan niets”, vooral bij gemiddelde of slechte jaren, zou daarom ook daar het aantal van 11 beter tot zijn recht komen.

Maar ook bij het opzetten voor de winter heeft dit zijn voordeel. Sterk overwinteren is ideaal, maar geeft ook niet teveel ruimte.

Veel oude bijen verdwijnen in de winter en de ramen in de kasten komt het meestal ook niet ten goede.

Bij een 11 ramer kunnen de beide buitenste ramen vervangen worden door een leeg voerraam. Dan blijven er nog 9 ramen voor de bijen beschikbaar om op te overwinteren.

In de praktijk zijn dit ideale volken om op te zetten voor de winter en er komen geen verschimmelde ramen meer voor.

Waarom zitten wij toch met zo'n mooie theoretische kast die m.i. niet op de praktijk werd afgesteld. Is dit niet te verhelpen?

Mijns inziens is dit zeer wel mogelijk n.l. door de oren van de ramen met 1 cm in te korten (aan beide zijden met een $\frac{1}{2}$ cm.) Zij blijven dan voor alle kasten met de simplex maten toch bruikbaar.

Wanneer de oude kasten op die manier worden afgebruikt en met de aanmaak van nieuwe kasten begonnen wordt met 11 ramen, dan blijft de eenheid zo goed mogelijk bestaan en wij stellen ons wat meer op de praktijk in, waar de imker van nu het beste mee is gediend.

Waarom - waarom, wie helpt mij uit de droom?
J. Snoek, Assen.

Darren

In aansluiting op zijn artikel „Onderzoek naar het leven der darren” opgenomen in het decembernummer 1970 van ons blad verzoekt de Heer J. C. van Scherrenburg nog opname van het navolgende, waaraan wij gaarne voldoen:

Wetenschap, Erfelijkheidsleer en Techniek der K.I. reiken zo hoog, dat ik me afvraag: Zou het mogelijk zijn dat met het sperma van de langst levende darren en geselecteerde Koninginnen, een bijenras gekweekt wordt, waarvan de werkbijen een paar weken langer zouden leven en zodoende langer van een honingdracht zouden kunnen profiteren? Het woord is aan de wetenschap en dan de daad aan de proefstations.

Onze imkersagenda

De **imkersdag** 1971 wordt georganiseerd door onze afd. Soest. Voorlopige datum 11 september. In ieder geval staat er een rondleiding op de luchtmachtbasis Soesterberg op het programma. Het is maar dat u het vast weet!

Algemene vergadering. Deze zal worden gehouden op 1 mei a.s. in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht.

Bijenmarkten, Dordrecht. Zaterdag 17 april a.s. Aanvang 9 uur.

Zenderen. Zaterdag 17 april a.s. Aanvang 10 uur.

Afdelingsberichten

Afdelingsberichten. Door de ruimte die in het blad moest worden gereserveerd voor nieuwbouw en verslag buitengewone A.V. en het tempo waarin het februari-nummer in elkaar moest worden gezet zijn enkele afd. berichten blijven liggen. We plaatsen ze, voor zover nog van belang, alsnog. We maken er de inzenders op attent dat het bericht vóór de 10de van de maand ingekomen moet zijn, wil het in het nummer van de daaropvolgende maand kunnen worden opgenomen en verwijzen beleefd doch dringend naar het gestelde in „Ons Klankbord” van deze maand.

Afd. Ter Apel. De afd. poogt een officiële beginnerscursus te organiseren doch er is nog niet voldoende deelname. Zij die mee willen doen uit de omliggende afd. kunnen zich verstaan met de afdelings-secretaris Valhof 22 Ter Apel. Een cursus komt er in ieder geval, zij het bij onvoldoende aanmeldingen een „Onofficiële”.

Afd. Assen. Cursus Bijenteelt voor Gevorderden. Eindles op 24 oktober j.l. in aanwezigheid van bestuur en Commissie van Toezicht. Examinator de Heer R. H. Geskes te Roden. Toezicht-houder de Heer G. v. d. Sluis van de Inspectie op het Landbouwonderwijs. Alle 11 cursisten behaalden het diploma!

Afd. Scherpenzeel e.o. De afd. verhoogde in haar jaarvergadering de contributie tot f 20,—. Zij besloot medewerking te verlenen met een bijenstand aan de tentoonstelling van de Floraliaver. in september 1971. De Heer Laban vertoonde een paar mooie films.

ENKELE ARTIKELEN UIT ONZE GROTE PRIJS-LIJST 1971

Simplexkast, red cedar hout, m. 2 buiten randen, 2 br. kamers, ramen en blikjes	f 115,—
Idem, m.l. br. en 1 honingkamer, compl. met ramen	f 113,—
Spaarkast, red cedar hout, best. uit broedkamer met vaste bodem, losse broedkamer, ramen en blikjes	f 87,—
Simplexkast, vuren, met 3 lage buiten randen, 2 br. kamers, compl. met ramen en blikjes	f 107,50
6 raams kastje, geheel compleet	f 54,—
Broedramen met spleet, per 10 stuks	f 5,—
Honingramen met spleet, per 100 stuks	f 4,90
Broedkamer met draaglijsten	f 10,75
Honingkamer met draaglijsten	f 9,75
Afstandblikjes per 100 stuks	f 4,—
Hoge buitenrand, red cedar, v. simplexkast	f 19,85
Lage buitenrand, vuren, v. simplexkast	f 13,—
Metalen draaglijsten, per paar	f 0,90
Zinken afstandrepen, per paar	f 1,80
Draadrooster, de allerbeste, 40 x 40 cm	f 5,—
Bijenskap, ruim model	f 7,—
Bijen sluier, ruim model, witte tule	f 7,50
Handschoenen, leer m. mouwen, ruim model	f 12,—
Dathepijp, koper, met houtmantel	f 14,50
Dathepijp, alum. merk primus	f 12,75
Vulkaan beroker, automatisch	f 27,75
Rookmeester, met schuilmantel en lederen blaasbalg	f 25,—
Beroker met schuilmantel en lederen blaasbalg, gaat jaren mee	f 21,50
Karbolzuur, per flesje	f 0,85
Antie-wasmot, p. potje f 0,70, middel pot f 1,20 en grote pot	f 1,75
Koninginne huisje, gewoon model	f 0,40
Raamjes gripper, het beste op dit gebied	f 4,15
Kunstraat inzetter	f 1,85
Metalen oogjes, p. 100 st. f 0,70, per 1000 stuks	f 5,50
Electrische insmelter, trafo	f 20,25
Gaatjes pons, herzog f 11,50, graze	f 15,—
Honingzeef, dubbel, Ø 16 cm. f 9,50, groot model	f 11,—
Ontzegelvork, vernikkeld met houten handvat, de beste	f 5,75
Metalen deksels, per 50 stuks	f 3,—
Bijenveger, groot model	f 2,25
Plastiekdeksels, p. 50 stuks f 2,— per 1000 stuks	f 36,50
Honingslingers, C.F.M. 2 raams f 185,—, 3 raams f 250,— en 4 raams	f 275,—
Het Kleine Bijenboek van Joustra	f 3,75
Bijenhouden met Succes, van Gool	f 14,50
Handboek van de Imker, van Edm. Laysen, (uit België)	f 23,50
KUNSTRAAT broed- of honingkamermaat, per kg	f 10,80
Werkloon zuivere was tot kunstraat per kg.	f 3,—
Div. korven als schep-, boog- en ronde korven hebben wij voorradig.	

Div. soorten verpakings artikelen als potten, grote en kleine busjes.

Onze kunstraat wordt vervaardigd van gegarandeerd 100% zuivere bijenwas. Is daardoor ook beter.

Onze bijenwoningen zijn beter zowel en kwaliteit en afwerking en dan nog lager in prijs dan elders.

Voor uw ruwe was betalen wij f 1,75 per kg. Franco Jubbega. De kwaliteit moet goed zijn. Onze nieuwe uitgebreide prijslijst met veel meer artikelen zenden wij u gaarne op aanvraag toe. U koopt bij ons meer en betere kwaliteit voor minder geld.

Bovenstaande prijzen zijn vrijblijvend.

N.B. Ook komen wij weer met een ruime sortering imkersartikelen op de te houden bijenmarkten.

Sinds 1926 onbetwist de materialen- en honing-specialist.

BIJENSTAND

H. T. VAN DAM & ZONEN — JUBBEGA (Fr.)
Telefoon 05165—382

Afd. Beetsterzwaag. De afd. vergaderde met enkele jonge nieuwe leden, die door de voorzitter in de geheimen van de bijenhouderij zullen worden ingewijd. Er werd verslag uitgebracht van de B.A.V. Het feit dat het voorstel voor de nieuwbouw van het Bijenhuis was aangenomen werd met instemming begroet.

Afd. Zeist. De afd. is op 5 febr. gestart met een cursus voor gevorderden. Opgave is nog mogelijk bij Mevrouw van Dijk-Oosten, Regenteslaan 13 Zeist, tel. 03404-15696. 1 maart hoopt men een beginnerscursus te starten. Aanmeldingen, ook uit de omliggende afdelingen, aan hetzelfde adres.

Afd. Soest. 24 febr. is in Soest een beginnerscursus begonnen. Opgave, ook voor leden van andere afdelingen, aan de Heer Seegers, Varenstraat 380 te Soest of bij de cursusleidster, Mevr. van Dijk-Oosten, Regenteslaan 13 Zeist, tel. 03404-15696.

Afd. Utrecht. Met het secretariaat van deze afd. is thans belast de Heer S. A. J. Limburg, Joh. Uitenbogaertstraat 32 bis, Utrecht.

Afd. Arnhem. Het secretariaat van deze afd. is thans in handen van de Heer A. Snijders, Velperweg 84 Arnhem, tel. 085-662051.

Afd. Zeist. Bij de in januari gehouden jaarvergadering nam de voorzitter de nieuwe voorzittershamer, aangeboden ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan, in gebruik. De kop van de hamer heeft de celvorm, daarin is ingelegd de legpenning van de vereniging, ter ere van het gouden jubileum toegekend. Besloten werd een avond te organiseren in samenwerking met de Kon. Ned. Maatschappij voor Tuinbouw. Getracht zal worden een vitrinekast bij een van de scholen te plaatsen. De mogelijkheden voor een excursie naar de stand van de Heer v. d. Brink in Renkum of van de Heer de Groot in Waalwijk werden besproken.

H. H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw
RUWE RAATWAS
rechtstreeks of in verenigingsverband
naar . . .

HONINGZEMERIJ
W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld
Desgewenst KUNSTRAAT terug.
U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50 elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 84 03 01 van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Inzendtermijn vóór de 10e van de maand.

TE KOOP: **Kaarsepit** vanaf 20 cent per meter.
Nectapoli (Stuifmeeihoningdeeg) à f 4,50 per kg.
„De Bijenkorf” Sinds 1897 Eemnes. Girorekening 2622.

TE KOOP: **Bijenkasten - Korven - Zwermkiepen - Roosters** en verdere Imkersbenodigdheden.
„De Bijenkorf” sinds 1897 Meentweg 103, Eemnes.

TE KOOP GEVRAAGD: **Bijenvolken:** Zowel korven en kasten en verdere imkersbenodigdheden. Alles tegen contante betaling en aan huis afgehaald.
Bijenstand „De Bijenkorf” sinds 1897. Meentweg 103 Eemnes. Telefoon 02153—6704.

TE KOOP: **Prima gezonde Bijenvolken.** In korven, kasten en op ramen. **Bijenstand „De Bijenkorf”** sinds 1897 Meentweg 103, Eemnes. Telefoon 02153—6704.

TE KOOP: **diverse gebruikte honingslingers. Nieuwe bijenkorven** à f 13,50 per stuk. **Bijenstand „De Bijenkorf”** sinds 1897. Meentweg 103, Eemnes. Telefoon 02153—6704.

Wie vlecht voor mij ronde korven? Brieven aan **Atze Dijkstra**, Kampingerhof 6, Oosterwolde (Fr.). Telefoon 05160—2439.

GEVRAAGD: **Groentjes Jaargangen** 1898 tot 1921, 1937 en 1942 tot 1948. **Atze Dijkstra** Kampingerhof 6 Oosterwolde (Fr.). Telefoon 05160—2439.

GEVRAAGD: **Oude Bijenboeken**, ook Engels en Duits, oude honingetiketten, bijenprenten, oude bijengereedschappen, moerkooitjes enz.
Atze Dijkstra, Kampingerhof 6, Oosterwolde (Fr.).

TE KOOP: **Bijenvolken in kasten en korven.** J. Zwierink van Breestraat 21, Amsterdam. Telefoon 020—798723

GEVRAAGD: **Oude Bijenteeltboeken** in de Nederlandse, Engelse, Franse en Duitse taal. Brieven aan **Bijenstand „de Imker” A. P. Posthumus** Bergweg 21, Veenendaal.

TE KOOP: **Honing** met eerste prijzen bekroond. **Lindehoning** f 2,65, **Fruithoning** f 2,60, **Heidehoning** f 4,95, alles per kg. minimumafname 25 kg. Wij leveren de honing vloeibaar in nieuwe bussen. Wenst u ze in vaste vorm dit dan vermelden. Verzending ook naar België. **Bijenpark Brulleman, Breukelen.** Sinds 1896, Zandpad 42a, telefoon 03462—1303. Giro 377905.

TE KOOP: **dubbelwandige Simplexkasten** (de meest gebruikte kast in ons land reeds 75 jaar) kasten zijn in prima staat, keurig geschilderd groen met witte banden, 2 broedkamers of broed en honingkamer naar keuze, dak met zink f 36,50.

Nieuwe Bucfastkasten met nieuwe ramen f 40,—. **Simplexkasten** dubbelwandig vast, dus geen losse binnenbakken, op pootjes met puntak, 2 broedafdelingen plus honingafdeling, naar keuze groen met witte banden of blank eiken, zeer mooie tuinkast voor vrije opstelling f 47,50.

Simplexkasten enkelwandig groen met witte banden f 31,—. Zinken roosters f 2,25, Bijenkap of Sluier f 6,50, Ontzegelbak met zeef zeer mooi blank metaal roestvrij f 27,—.
Bijenpark Brulleman, Breukelen. Telefoon 03462—1303.

TE KOOP: **Ronde korven** in zeer goede staat f 10,—. **Nieuwe korven** grote maat f 14,50. **Honingslinger C. M. F.** Nieuw f 137,50 voor 4 honingramen.

Nieuwe Simplexkasten dubbele broedkamer, dak met zink, voerbak en kleedje, geschilderd groen met witte banden, dubbelwandig, f 75,—.
Bijenpark Brulleman Breukelen. Sinds 1896. Tel. 03462—1303.

TE KOOP: **Antieke bijenwoningen en gebruiksvoorwerpen.** Simplexkasten, kunnen simplexramen met korte oren in, broedafdeling plus honingzolder f 55,—. Roodkoperen wasenier. Paardeharenperszak voor heidehoning enz. Alles in zeer goede staat. **Bijenpark Brulleman Breukelen.**

GEVRAAGD: **Honingslinger 3 of 4 raams.** Bijenkorven nieuw of gebruikt. **Bijenkasten** antiek of modern.
Bijenpark Brulleman, Breukelen.

GEVRAAGD: **Bijenvolken in korven en kasten.** Ook kopen wij complete bijenstanden met alles wat daarbij hoort. Betaling contant geld. Reeds 75 jaar doen wij dit.
Bijenpark Brulleman, Breukelen. Telefoon 03462—1303.